

NARAVA BOČA^V IN OKOLICE

Dodatno gradivo za
kategorije C, D, E, H in I

Izoliran gorski kompleks Boč leži med naseljema Poljčane na severu in Rogaška Slatina na jugu. Geološko in geomorfološko predstavlja najvzhodnejši del Karavank. Ima karbonatno geološko podlago in zelo pestro kamninsko sestavo.

Na severu se hribovje Boča spušča v dolino reke Dravinje, proti severovzhodu se nadaljuje v gričevnate Haloze, na vzhodu v hribovje Donačke gore, na jugu v Zgornjesotelsko gričevje, na zahodu pa se Bočko hribovje navezuje na karavanške dele Konjiškega hribovja. Zaradi velike relativne višinske razlike (okoli 700 metrov nadmorske višine; dolina Dravinja se nahaja

Slika 1: Območje Krajinskega parka Boč – Donačka gora in Krajinskega parka Boč, Plešivec

na približno 250 m. n. v., vrh Boča na 979 m. n. v.) Boč izstopa nad gričevji in ravninami Panonskega sveta (ZRSVN, 2020).

Ob jasnem vremenu lahko z vrha več kot 20 metrskega razglednega stolpa na vrhu Boča vidimo tudi vrh Snežnika ali vrhove Julijcev in Savinjskih Alp.

Na Boču in v njegovi okolici lahko najdemo številne kraške pojave, kot so kraški izviri, vrtače, požiralniki, pečine, kraške jame, etc. Gre za območje **osamelega krasa**, ki ga v tem delu Slovenije redko najdemo (ZRSVN, 2020).

Zaradi izjemne **biotske pestrosti** na širšem območju Boča najdemo kar nekaj zavarovanih območij narave (naravni spomeniki, naravni rezervati ...), največja med njimi sta dva krajinska parka: **Krajinski park Boč – Donačka gora** in **Krajinski park Boč, Plešivec** (ZRSVN, 2020).

Kadar govorimo o krajinskem parku, govorimo o območju s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost (ZON, 2020).

Širše območje Boča predstavlja življenjski prostor številnim redkim in ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam, med katerimi so nekatere **endemične** (rastlinske ali živalske vrste, ki živijo samo na določenem kraju, določenem območju).

VELIKONOČNICA (Pulsatilla grandis)

Je ena izmed redkih predstavnic stepskih rastlin v Sloveniji. Gre za endemično rastlino na območju Boča in Ponikve. Velikonočnico najdemo tudi v grbu Občine Poljčane, svoje mesto pa je našla tudi v simbolu Planinskega društva Poljčane.

Opis

Rastlina ima okroglo in dlakovo steblo, ki lahko v času zorenja plodov doseže tudi 60 centimetrov v višino. Zvončast, v času cvetenja pokončen cvet rastline (posebnost v družini kosmatincev, kamor jo prištevamo), je škrlatno do modrovijoličast. Cvet ima šest, na zunanji strani svilnato

dlakavih venčnih listov, rumene prašnike in pestiče z dolgimi vratovi. Listi, ki se razvijejo šele po cvetenju rastline, so dva do trikrat pernato deljeni.

Slika 2: Velikonočnica.

Velikonočnica je dobila ime po času cvetenja, saj zacveti okoli velike noči. Njeno drugo ime je veliki kosmatinec, saj je skoraj celotna rastlina pokrita s številnimi dlačicami, ki ji pomagajo preživeti v težkih pogojih. (Mala flora Slovenije, 2007; Natura 2000 LIFE IP, 2020).

[Poglejte si video o velikonočnici \(do linka dostopate s klikom\)](#)

Na Boču uspevajo tudi:

- mnoge zavarovane vrste kukavičevk (predstavnice orhidej)
- Juvanov netresk (*Sempervivum juvanii*), ki je endemit Donačke gore in bližnjega Resenika
- avrikelj (*Primula auricula*)
- Hoppejev klinček (*Dianthus plumarius subsp. hoppei*)

Slika 3: Juvanov netresk.

Slika 4: Avrikelj.

- alpski repnjak (*Arabis alpina*)
- kranjska lilija ali zlato jabolko (*Lilium carniolicum*)
- planinski srobot (*Clematis alpina*)

Slika 5: Alpski repnjak.

Slika 6: Kranjska lilija ali zlato jabolko.

Slika 7: Planinski srobot.

in še mnoge druge rastline
(ZRSVN, 2020).

Živalski svet na širšem območju Boča je zastopan s številnimi skupinami, naj omenimo nekaj najzanimivejših/najredkejših/zavarovanih vrst:

HROŠČI

Štiri ogrožene in mednarodno zavarovane vrste hroščev:

- alpski kozliček (*Rosalia alpina*)
- bukov kozliček (*Morimus funereus*)
- rogač (*Lucanus cervus*)
- brazdar (*Rhysodes sulcatus*) (ZRSVN, 2020).

Slika 8: Alpski kozliček.

Slika 9: Rogač.

METULJI

Metulje zastopajo ranljive in zavarovane vrste kot so:

- veliki mravljiščar (*Phengaris arion*)
- travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*)
- črni apolon (*Parnassius mnemosyne*)
- nočni metulj črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) (ZRSVN, 2020).

Slika 10: Črni apolon.

Slika 11: Črtasti medvedek.

NETOPIRJI

Jame, votline, drevesna dupla in človeška objekti so prebivališča mnogih vrst netopirjev (mali podkovernjak (*Rhinolophus hipposideros*), veliki podkovernjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), veliki navadni netopir (*Myotis bechsteinii* ...)).

Slika 12: Mali podkovernjak.

DRUGE ŽIVALSKÉ VRSTE

V ohranjenih gozdnih potokih in grapah se pojavlja rak navaden koščak (*Austropotamobius torrentium*), gozdne kolesnice in luže so pomemben habitat za hribskega urha (*Bombina variegata*), prepadne stene predstavljajo gnezdišče sokola selca (*Falco peregrinus*).

Slika 13: Hribski urh.

Slika 14: Sokol selec.

Slika 15: Srednji detel.

V gozdnih rezervatih lahko najdemo pivko (*Picus canus*), srednjega detla (*Dendrocopos medius*), goloba duplarja (*Columba oenas*) vijeglavko (*Jinx torquilla*) (ZRSVN, 2020).

Slika 16: Vijeglavka.

VIRI SLIK

Slika 1: Narcis, (24. 6. 2024)

Slika 2: <https://zivi-za-danes.com/2021/03/07/velikonocnica-ne-upravici-vsako-leto-svojega-imena/> (25. 6. 2024)

Slika 3: <https://tecen.si/sempervivum-juvanii/> (25. 6. 2024)

Slika 4: <https://tecen.si/primula-auricula/> (25. 6. 2024)

Slika 5: <https://sloveniahiking.rocks/flowers/arabisalpinasubsp.alpina/> (25. 6. 2024)

Slika 6: <https://www.notranjski-park.si/izobrazevalne-vsebine/rastlinski-svet/lilijevke/kranjska-lilija-ali-zlato-jabolko> (25. 6. 2024)

Slika 7: <https://tecen.si/clematis-alpina/> (25. 6. 2024)

Slika 8: <https://www.gozd-les.com/novice/alpski-kozlicek> (25. 6. 2024)

Slika 9: <http://www.zverce.si/ste-videli-rogaca> (25. 6. 2024)

Slika 10: <https://www.flickr.com/photos/mdunisk/28311308478> (25. 6. 2024)

Slika 11: https://sl.wikipedia.org/wiki/%C4%8Crtasti_medvedek (25. 6. 2024)

Slika 12: <https://www.sdpvn-drustvo.si/project/rhinolophus-hipposideros/> (25. 6. 2024)

Slika 13: <https://natura2000.gov.si/narava/vrste/1193/> (25. 6. 2024)

Slika 14: <https://www.equilibriumx.com/sl/ekoturizem-in-ohranjanje/sokol-najhitrej%C5%A1a-%C5%BEival-na-svetu> (25. 6. 2024)

Slika 15: <https://www.lifehabitats.com/sl/temenica/zivali/zival/97/srednji-detel.html> (25. 6. 2024)

Slika 16: <https://www.ptice.si/ptice-in-ljudje/ptice-slovenije/vijeglavke/> (26. 4. 2024)